

Krašto apsaugos ministrė RASA JUKNEVIČIENĖ

Rasos Juknevičienės sutikimas prie Krašto apsaugos ministerijos.

Alfredo Pladžio nuotrauka

Rasa Juknevičienė gimė 1958 m. sausio 26 d. Panevėžio rajone, Tiltgalių kaime, lietuvių kalbos ir literatūros mokytojų šeimoje. Mama ir močiutė – 1941–ųjų tremtinės, senelis mirė Rešiotų lageryje. 1976 m. baigė Panevėžio 10-ąją vidurinę mokyklą, 1983 m. – Kauno medicinos institutą. Įgijo gydytojos specialybę. Nuo 1984 m. dirbo vaikų gydytoja Pasvalyje.

1988 m. įsitraukė į Sąjūdžio veiklą. 1990 m. Pasvalio rinkimų apygardoje buvo išrinkta į Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą–Atkuriamąjį

Seimą. Atkuriamajame Seime dirbo Sveikatos apsaugos ir Savivaldybių reikalų komisijoje. Lietuvos Kovo 11-osios Akto signatarė.

Nuo 1992 m. iki 1996 m. – tuometinės Seimo opozicijos atstovė spaudai.

1996 m. buvo išrinkta Seimo nare Anykščių–Kupiškio viemandatėje rinkimų apygardoje. Dirbo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete. 1998–1999 m. – Lietuvos Respublikos Seimo delegacijos Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje narė.

1999–2000 m. – Seimo NATO

reikalų komisijos pirmininkė, Lietuvos Respublikos Seimo delegacijos NATO Parlamentinėje Asamblėjoje pirmininkė.

1999 m. išrinkta Seimo Pirminio pavaduotoja, šias pareigas ėjo iki kadencijos pabaigos.

2000 m. išrinkta į Seimą pagal Tėvynės sąjungos sąrašą. Tęsė darbą Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete, NATO reikalų komisijoje pirmininko pavaduotoja. Apdovanota Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi, Lietuvos Nepriklausomybės me-

daliu, Norvegijos karališkuoju ordinu už nuopelnus.

Stažavosi valstybės valdymo ir politikos klausimais: 1993 m. – Prancūzijoje, 1995 m. – Norvegijoje, Vokietijoje, 1996 m. – Didžiojoje Britanijoje, 1998 m. – JAV, dalyvavo įvairiose tarptautinėse konferencijose.

Ištekėjusi. Vyras Zenonas Juknevičius yra advokatas, Kovo 11-osios Akto signataras.

Tėvai – pensininkai.

Pomėgiai – gėlių auginimas, literatūra. Be gimtosios lietuvių, moka anglų, rusų kalbas.

Dainavos apygardos
1-osios rinktinės vadas
mjr. Arturas
Jasinskas

Lapkričio 17 d. Dainavos apygardos 1-osios rinktinės vadu paskirtas mjr. Arturas Jasinskas.

Gimęs 1969-12-18 Lazdijų rajono Šulnelių kaime. 1987 m. baigė Lazdijų vidurinę mokyklą, 1992 m. – Kūno kultūros instituto Pedagoginį fakultetą, 2008 m. – Baltijos gynybos koledžą (generalinio štabo karininkų kursą).

Tarnybą krašto apsaugoje pradėjo 1991 m. savanoriu SKAT Kauno rinktinėje. Vadovavo skyriui, būriui, kuopai, 1994-1995 m. tarnavo Lietuvos kariuomenės taikos palaikymo būriuose LITPLA-1 ir LITPLA-2 Kroatijoje. 1995 m. suteiktas leitenanto laipsnis. 1995-1998 m. – KAM Tarptautinių ryšių departamento Tarptautinių ryšių skyriaus karininkas, 1998-2003 m. – Lietuvos ryšio karininkas Partnerystės koordinavimo centre NATO vyriausiojoje jungtinių pajėgų vadovietėje Monso mieste, Belgijoje. 2003 m. paskirtas Gynybos štabo J5 Tarptautinių įsipareigojimų skyriaus pajėgumų planavimo karininku, 2008-06-25 – Dainavos apygardos 1-osios rinktinės vado pavaduotoju.

Mokėsi įvairiuose kursuose Suomijoje, Olandijoje, Slovakijoje ir kitur.

Apdovanotas Savanorio kūrėjo medaliu.

Pirmieji žingsniai Afganistane

Ltn. Karolis ZIKARAS

PAG viešųjų ryšių karininkas

Pasikeitimo ceremonija

Lapkričio 17 d. Afganistano Goro provincijoje, Čagčarane, provincijos atkūrimo grupės (PAG) stovykloje įvyko pasikeitimo ceremonija. PAG-7 pamaina perdavė savo pareigas naujosios PAG-8 pamainos kariams.

Nuo tos akimirks oficialiai prasidėjo Žemaičių rinktinės pagrindu suformuotos PAG – 8 grupės misija.

Nukelta į 8 psl.

Vyr. ltn. Rūtos Gaižutytės (PAG-7) nuotrauka

Vyčio apygardos 5-osios
rinktinės vadas

mjr. Eligijus Senulis

E. Senulis gimė 1970-01-04 Radviliškio raj., Prastavonių km. 1988 m. baigė Panevėžio 28-ąją VPTM, 1995 m. – Lietuvos karo akademijos I pakopą, 2002 m. – Jono Žemaičio karo akademijos bakalauro studijas, 2008 m. – Baltijos gynybos koledžą. 1995 m. suteiktas leitenanto laipsnis ir paskirtas Panevėžio Karaliaus Mindaugo motodesantinio bataliono būrio vadu, 1997 m. – to paties bataliono II kuopos vado pavaduotoju, vėliau – taktinės žvalgybos karininku, III kuopos vadu. 2001-2002 m. – Karaliaus Mindaugo MPB štabo S2 skyriaus viršininkas, dalyvavo tarptautinėje misijoje Jugoslavijoje. 2002-2005 m. vadovavo Karaliaus Mindaugo MPB štabo S3 skyriui. 2005 m. paskirtas KASP Didžiosios Kovos apygardos 8 rinktinės štabo viršininku. 2006-2007 m. tarnavo PAG-4 štabo viršininku. Grįžęs iš Afganistano vėl vadovavo Didžiosios Kovos apygardos 8 rinktinės štabui. Tobulinosi įvairiuose kursuose Lietuvoje ir užsienyje.

Apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino medaliu.

Apdovanojimai

Krašto apsaugos ministras apdovanojo medaliu „Už nuopelnus“:
kpt. Ričardą Čiupkovą, j. srž. Darių Čiočį, ats. vrš. Anatolijų Čumakovą;
padėkos raštu:

gr. Donatą Bukauską.

Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų vadas apdovanojo padėkos raštu:

j. psk. Robertą Bilkovą, Bronislavą Miškinį, kpt. Aurimą Andriuškevičių, kpt. Astą Petraškiene, vrš. Arminą Rimavičių, vyr. ltn. Tomą Balsevičių, vrš. Arūną Beržį, vrš. Stasį Meškauską, gr. Skirmantę Makūnaitę, gr. Jurijų Švabovičių.

Paskyrimai

Mjr. Arturas Jasinskas paskirtas Dainavos apygardos 1-osios rinktinės vadu.

Mjr. Eligijus Senulis paskirtas Vyčio apygardos 5-osios rinktinės vadu.

Vyr. ltn. Gintautas Ciesiūnas paskirtas Didžiosios Kovos apygardos 8-osios rinktinės 802 pėstininkų kuopos vadu.

Laipsniai

Kapitono laipsnis suteiktas vyr. ltn. Gintautui Ciesiūnui.

Atsargos leitenanto laipsnis suteiktas gr. Pauliui Bačiuliui.

Atsisveikino su tarnyba

Į atsargą paleisti:

plk. lt. Ričardas Leikus, srž. Ričardas Augustauskas, j. srž. Robertas Priči-
nauskas.

Viešųjų ryšių kursas

Gr. Laimiui Bratikui interviu duoda Dainavos rinktinės karininkas vyr. ltn. Aurelijus Selimavičius. Autoriaus nuotrauka

Gr. Vilius DŽIAVEČKA

„Savanas“ korespondentas

Šių metų pabaigoje Savanorių pajėgose baigtas viešųjų ryšių kursas. KASP kuopų – vadai, jų pavaduotojai ir intendantai išklause kursą, kaip bendrauti su žiniasklaida.

Viešųjų ryšių kurso idėja gimė 2007–ųjų metų pavasarį. Įvertinus kuopų vadų darbo specifiką Lietuvos rajonuose, padalinio vadui bet kada gali tekti bendrauti su žurnalistais. Kadangi kuopos vadas yra aukščiausias KASP atstovas rajono centre, toks kursas, anot tuometinio KASP štabo viršininko plk. ltn. Vilmo Šato, vieno iš tokių užsiėmimų iniciatoriaus, buvo labai reikalingas. Ypač, kai jį galima organizuoti patiems.

Kurso koordinatoriumi buvo paskirtas kpt. Audrius Maleravičius iš KASP štabo S-5 skyriaus, instruktoriais – CKB kuopos karys savanoris ats. gr. Laimis Bratikas ir „Savanas“ korespondentas gr. Vilius Džiavečka.

Užsiėmimai nuo šių metų pavasario vyko visose KASP rinktinėse. Dalyvauti viešųjų ryšių užsiėmimuose galėjo ir kitų karinių dalinių atstovai.

Paskaitose kuopų vadams išdėstyti bendrieji darbo su žiniasklaida principai, krizių komunikacijos pagrindai. Karininkai taip pat mokėsi duoti interviu spaudai. Visa tai buvo galima įtvirtinti praktiškai ir netgi pamatyti, kaip ką tik duotas interviu atrodo televizoriaus ekrane, pasimokyti iš savo klaidų, išklausti vertinusių specialistų patarimų. Atskiriems kurso etapams pasitelkta ir civiliai – Vilniuje paskaitą skaitė žurnalistas ir viešųjų ryšių specialistas Aleksandras Matonis bei Jurga Tapinienė. Panevėžyje talkininkavo Sausumos pajėgų vado atstovė viešiesiems ryšiams Danguolė Bičkauskienė.

Anot kurso instruktoriaus ats. gr. Laimio Bratiko, toks kursas tai žinių, kaip reikia dirbti su žiniasklaida, pagrindai. Padalinių atstovai, jį išklause, turi jaustis žymiai tvirčiau, jei netikėtai jiems teks bendrauti su spauda. Karininkai privalo gerai išmanyti ne tik specifinius karinius dalykus – taktiką, šaudybą ir t.t., bet ir mokėti savo kompetencijos ribose bendrauti su žiniasklaida.

Viešųjų ryšių kursą baigė apie 100 karių, jų tarpe – 8 viešųjų ryšių specialistai. Iš jų – 6 kariai iš „Gležinio Vilko“ brigados, 3 iš Karo prievolės administravimo tarnybos, taip pat Gedimino štabo bataliono ir Karo policijos atstovai.

Šviesios akimirkos

Violeta BUTENIENĖ

Dragūnų mokomasis batalionas

Lapkričio 20 d. bataliono kariai klausėsi šventinio koncerto Klai-

pėdos žvejų rūmuose. Programa labai įspūdinga. Ilgais plojimais ir šūksniais „pakartot!“ žiūrovai reiškė susižavėjimą ir dėkojo Povilui Meškėlai, Vladui Kovaliovui,

Jeronimui Miliui, Irenai Starošaitėi, Loretai Sungailienei, „Sadūnų“ ansamblui bei kitiems atlikėjams.

O jau kitą dieną minėjimas vyko mūsų bataliono ramovėje, kariams surengtas teminis vakaras „1918 – ieji metai“.

Lapkričio 22 d. batalionas dalyvavo šventiniame Klaipėdos įgulos parade Atgimimo aikštėje, kartu su KJP, KPAT ir Žemaičių savanorių rinktine. Mūsų batalionas klaidėdams demonstravo karo techniką, ginkluotę, pasakojo žmonėms apie tarnybos specifiką.

Lietuvos kariuomenės 90-mečio šventė baigėsi. Nuoširdžiai dėkojame jos organizatoriams, visiems dalyvavusiems renginiuose ir tikimės, kad patirti išpūdžiai, šviesios akimirkos išliks mūsų širdyse, padės gyventi ir tarnauti Tėvynės labui.

Rikiuotė Klaipėdoje, Atgimimo aikštėje.

Ingos Šmitienės nuotrauka

Kariai – mūsų draugai

Daiva ZIKIENĖ

Joniškio rajono savivaldybės administracijos vyriausioji specialistė

Lapkričio 21 d. Joniškio kultūros centre vyko Joniškio rajono bendrojo lavinimo mokyklų 5–10 klasių moksleivių konkursas „Kariai – mūsų draugai“, kurio sumanytojai ir organizatoriai – rajono savivaldybės administracijos karo prievolės vyriausioji specialistė Daiva Zikienė ir Vyčio savanorių rinktinės 506 kuopos vadas kpt. Dalius Einoris.

Šio konkurso tikslas – skatinti jaunimo iniciatyvumą ir domėjimąsi Lietuvos kariuomenės

veikla, jos pasiekimais, ugdyti mokinių pilietiškumą, puoselėti kūrybinius ir meninius gebėjimus.

Konkurso metu komandos pristatė meninę programą, skirtą Lietuvos kariuomenės dienai, atliko praktines užduotis.

Vertinimo komisija išradingiausia ir originaliausia pripažino Gataučių Marcės Katiliūtės pagrindinės mokyklos komandą, kurios programa visiems labiausiai patiko. Antroji vieta atiteko Joniškio Mato Slančiausko gimnazijai, trečioji – Jaunimo ir suaugusiųjų mokyklai.

Nugalėtojus pasveikino Joniškio rajono meras R. Gadeikis.

Mero dovana – kelionė į Šiaulių sporto klubą „Impulsas“. Antrosios vietos nugalėtojams, M. Slančiausko gimnazijos moksleivių komandai, atiteko Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus R. Tiškevičius dovnotos skrybėlės ir kvietimai apsilankyti „Žiemgalos“ kino teatre. Panevėžio karo prievolės centras trečiosios vietos laimėtojams – Jaunimo ir suaugusiųjų mokyklos komandai surengs ekskursiją į Karines jūrų pajėgas.

Konkurso dalyvius ir žiūrovus sužavėjo Joniškio žemės ūkio mokyklos šokių kolektyvas, vadovaujamas Linos Budrienės.

Lietuvių dovana Čagčarano mokykloms

Ltn. Karolis ZIKARAS

PAG-8 visuomenės informavimo karininkas

Lapkričio 22 d. Goro provin-

cijos atkūrimo grupės aštuntosios pamainos (PAG-8) kariai Čagčarano mergaičių mokyklai ir vienai berniukų mokyklai perdavė apie 500 šalikų, kuriuos numezgė Klai-

pėdos, Telšių, Tauragės apskričių ir Vilniaus bei Šiaulių miestų moksleiviai. Lietuviai kariai afganų vaikams taip pat padovanojo sąsiuvinį bei pieštukų.

Autoriaus nuotrauka

CKB funkcinį specialistų kursas Estijoje

Eil. Gintaras ŪSAITIS

Didžiosios Kovos rinktinės 801 CKB kuopa

Gruodžio 5-7 d. Taline vyko trečiasis Baltijos CKB funkcinį specialistų kursas. Jame dalyvavo 31 karys bei civilis iš Lietuvos, La-

tvijos ir Estijos. Lietuvos delegaciją sudarė KASP štabo karininkas kpt. Audrius Maleravičius bei keturi Didžiosios Kovos rinktinės CKB kuopos kariai savanoriai: gr. Darius Sadeckas, eil. Marija Bekeraite, eil. Gerda Ledžiūtė ir eil. Gintaras Ūsaitis. Kurso

metu dalyviai buvo supažindinti su NATO ir ES CKB principais, doktrina, funkcijomis, pagrindiniais CKB funkcinį specialistų veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Taip pat pristatytas tarptautinių organizacijų, nevyriausybinų bei vyriausybinių or-

ganizacijų vaidmuo operacijos rajone ir jų santykis su karinėmis pajėgomis.

Itin naudinga buvo praktinė informacija, kaip pasiruošti ir rengti susitikimus, kokiems dalykams reikia kreipti ypatingą dėmesį, kaip dirbti su vertėjais, kokie yra

pagrindiniai musulmoniškųjų šalių kultūriniai ypatumai. Ši informacija buvo ne tik suprantamai bei koncentruotai pateikta, bet ir šmaikščiai iliustruota kurso instruktorių bei aktyviai aptarta kurso dalyvių. Tarptautinių misijų patirtimi pasidalino Estijos kariuomenės oro pajėgų vadas brg. gen. Valerijus Saras, Lietuvos kariuomenės Jungtinio štabo J9 (CKB) valdybos viršininko pavaduotojas ats. mjr. Eugenijus Vaicekuskas bei Latvijos kariuomenės jungtinio štabo protokolo ir kultūros skyriaus viršininkas vyr. ltn. Imantas Ancanas.

Kurso metu gauta patirtis praturtino karių žinias, suteikė dalyviams reikalingos informacijos, kuri bus naudinga dalyvaujant pratybose bei tarptautinėse operacijose.

Lietuvių karių delegacija grįžo praturtėjusi profesinėmis CKB žiniomis, pilna gerų išpūdžių bei susižavėjusi estų svetingumu ir nepriekaištinga kurso organizacija.

2009 metais analogiškas kursas, remiantis rotacijos principu, bus rengiamas Rygoje.

Lietuvos kariuomenės 90-metis Punske

Ats. gr. dr. Vytautas RAČKAUSKAS

Lietuvos kariuomenės savanorių draugija prie Lietuvos kariuomenės rezervo karių asociacijos

Suvalkijoje, Punsko lietuvių liaudies kultūros centre (LLKC), buvo pristatyta fotomeninko Alfredo Girdziušo paroda „Atmintis“, skirta Lietuvos kariuomenės 90-mečiui, nes paroda - apie Lietuvos karius ir jų atminimo puoselėjimą Dzūkijoje ir Pietų Suvalkijoje. „Atmintis“ gimė A. Girdziušui keliaujant po šiuos kraštus su kariuomenės atsargos savanoriais, taip pat lankantis senosiose prūsų žemėse - Žalgirio mūšio, Dariaus ir Girėno žūties vietose, Malburko pilyje ir kt. O paroda (virš 40 stendų) pirmą kartą pristatyta šių metų rugpjūčio 2 d. Bernotuose (Ignalinos raj.), vėliau - Mielagėnuose (Ignalinos raj.), minint miestelio 240-ąsias metines, rugpjūčio 20-24 d. ją buvo galima pamatyti ir Vilniaus karininkų ramovėje, Vilniaus kolegijos Ekonomikos fakultete. Parodą į Punksą nuvežė LKSD delegacija (B. Pacevičius, V. Račkauskas, A. Baliuka), Punsko kultūros namų klijimo teatro režisierės Jolantos Mali-

nauskaitės-Vektorienės kvietimu. Kiekviename stende puikavosi nuo 3-5 iki 10 geros kokybės, profesionalių fotografijų..

Atidarymo metu įžanginį žodį tarė, nuoširdžiai LKSD delegaciją priėmęs, LLKC direktorius Robertas Vektorius, pasisakė parodos autorius ir LKSD garbės narys A. Girdziušas, LKSD pirmininkas B. Pacevičius, LKSD metraštininkas V. Račkauskas. Kalbėta, kaip gimė paroda, kad joje vaizduojama atmintis susijusi su Lietuvos kovomis (Žalgirio mūšis, Nepriklausomybės kovos, partizaninis karas). Paroda abiejų žiūrovų nepaliko, vienur jie žvelgė susimąstę, kitur veiduose spindėjo šypsenos... Ne vienas punskietis nuotraukose atrado save, gimines ir kaimynus bei gimtąsias vietas. Tarp parodos pristatytojų ir žiūrovų užsimezgė nuoširdi diskusija istorine, lietuvių puoselėjimo tematika. Po diskusijų renginio dalyviai buvo apdovanoti Lietuvos kariuomenės spauda, o knygos apie Lietuvos kariuomenę bus perduotos Punsko lietuvių bendruomenei ir mokykloms. Paroda „Atmintis“ Punske demonstruojama iki gruodžio 22 d., vėliau vėl sugrįš Lietuvon...

Laikas bėga greitai

Lietuviai finišavo visi.

Gr. Dainius PILYPAS KFOR-19

Antras mėnuo taikos palaikymo misijoje prabėgo itin greitai - kai įsisuki į užduočių vykdymą, nė nepastebi bėgančio laiko.

Patruliavimas atsakomybės rajone, tarnyba Makedonijos pasienyje ir kitos užduotys - rutininės procedūros, tad nėra labai ką ir pasakoti. Na nebent tai, kad sulaukėme pirmojo sniego, plikledžio keliuose, tad dar labiau pasunkėjo vairuotojų darbas ir atsakomybė. O pajūrinio lapkritį šventės - amerikiečiai šven-

tė savąjį Helovyną, bet mums jis nesvarbus, kas kita - Vėlinės. Prabėgus porai gerų savaitžių - visų taip laukta Lietuvos kariuomenės diena - lapkričio 23-ioji! Visas būrys tą dieną buvome laisvi nuo tarnybos, tad galėjome jaukiai pasėdėti kavinėje, pabendrauti. Dar po kelių dienų - amerikiečių Padėkos diena. Mes jos nešvenčiame, bet vis tiek smagu.

Lapkričio pabaigoje turėjome galimybę išbandyti jėgas pėsčiųjų žygyje Mitrovicos apylinkėse, kurį organizavo danai. Vienu metu į trasą išėjo apie 1300 karių,

atstovaujančių net 24 pasaulio valstybėms! Vėliavos, uniformų margumynas ir šypsenos veiduose - atmosferą puiki. Reljefas sudėtingas, tačiau, bent jau lietuviai, finišavo visi.

Dar viena svarbi mūsų veiklos funkcija - parama vietos socialiniam ir švietimo sektoriams. Mūsų būrio vadas įgaliotas vykdyti įvairius paramos Kosovo mokykloms ir ligoninėms projektus, tad kelis kartus važiuojame į susitikimus su mokyklų direktoriais bei mokytojais, taip pat įteikėme vienai ligoninei būtiniausios medicinos įrangos, kuri nupirkta už lietuvių pinigų. Smagu daryti gerus darbus.

Punsko lietuvių liaudies kultūros centre (LLKC).

Alfredo Girdziušo nuotrauka

Rinktinei vadovavo dešimt metų

Rytoj Panevėžyje, iškilmingoje aplinkoje, plk. ltn. Ričardas Leikus Vyčio apygardos 5-osios rinktinės kovinę vėliavą perduos naujam rinktinės vadui mjr. Eligijui Senuiui. Pulkininkas leitenantas išeina į atsargą. Lietuvos kariuomenėje ištarnauta beveik 16 metų, iš jų 10 metų vadovauta savanorių rinktinėms: Vyčio rinktinei – 7,5 metų, Tauro – 2,5. Joks kitas karininkas savanorių rinktinei ilgiau nėra vadovavęs, R. Leikus – rekordininkas.

Plk. ltn. Ričardas Leikus

Nuotrauka iš asmeninio archyvo

Ats. kpt. **Vytautas VOVERIS**

„Savanas“redaktorius

Kalvio sūnus

Kai 1976 m. Ričardas Leikus baigė Panevėžio Juozo Balčikonio vidurinę mokyklą, jokių dvejonų dėl ateities nekilo, apsispręsta jau seniai: tik į karo mokyklą ir ne į bet kokią. Nuėjo į karinį komisariatą ir tvirtai pareiškė:

– Noriu mokytis Rusijos Aukščiausiosios Tarybos karo mokykloje.

Komisaras nustebo:

– Tai gal, vaicine, tavo tėvas generolas, kad į Kremliaus kursantus taikai?

– Ne. Mano tėvas kalvis...

– Jeigu kalvis, tada rinkis kitą mokyklą, Kremlius ne tau.

Taip Rokiškio rajono Panemunėlio miestelio kalvio sūnus atsidūrė Karaliaučiuje, aviacijos technikos karo mokykloje.

Karaliaučius

Karaliaučius, naujųjų okupantų pavadintas idiotišku Kaliningrado vardu, atrodė baisiai. Jis ir šią dieną atrodo baisiai, nes nėra mieste praecities, o be jos nėra ir miesto dvasios, auros. Viskas sunaikinta, ir sunaikinta tyčia, specialiai. Antrojo pasaulinio karo metu trys gangsteriai – Stalinas, Ruzveltas ir Čerčilis nusprendė atimti Rytprūsius iš Vokietijos (teisingai nusprendė) ir perskelti pusiau: pietinę pusę, baltiškas prūsų žemes, kažkodėl atiduoti slaviskai Lenkijai, o šiaurinę dalį, Mažąją Lietuvą, etnines mūsų žemes – Rusijai. Karaliaučius, gražiausias miestas prie Baltijos jūros, turėjo atitekti rusams, todėl anglų ir amerikiečių aviacija jį nušlavė nuo žemės paviršiaus. Tegul pasiima, bet griuvėsius. Rusai griuvėsius pasiėmė, dar liku-

sius gyventojus, kurių daugelis buvo suvokietinti (deja) lietuviai, išpjovė, o kai sovietinės Lietuvos vadeivos Paleckis, Guzevičius, Zimanas kategoriškai nesutiko, kad Mažoji Lietuva būtų prijungta prie Lietuvos TSR, „sukūrė“ Rusijos federacijos Kaliningrado sritį ir paskelbė, kad tai – amžinosios rusų žemės, kuriose nuo senų senovės gyveno slavai. Ir dabar taip sako. Karaliaučiaus, Mažosios Lietuvos ateitis neaiški, istorija ir vienaip gali pasisukti, ir kitaip, blogiausia, kad į šį kraštą (kaip, beje, ir į mūsų pajūrį) patyliukais jau lenda kryžiuočių palikuonys.

Lemtingas susitikimas šokiuose

Savo būsimąją žmoną kursantas sutiko šokiuose:

– Šokio metu klausiu merginos, koks jos vardas? Sako: „Vida“ – „O aš Ričardas“. Iškart pradėjome lietuviškai kalbėtis, pasijuto me savi, tautiečiai, ir aš jos jau nebepaleidau. Trys dešimtmečiai kartu, jau ir anūkė Miglė krykštauja.

Baigęs karo mokyklą leitenantas išvyko tarnauti į Ukrainą.

– Aš žinau, kad karininko žmonos gyvenimas nelengvas, – sako pulkininkas leitenantas. – Juk tikras karininkas tarnauja 24 valandas per parą. Jeigu tarnauja tik „nuo-iki“, jis – joks karininkas, tik uniformuotas valdininkas. Žmona jau seniai susitaisė, kad grįžtu tik pernakvoti, o savaitgaliai, švenčių dienos – irgi tarnyba, renginiai, susitikimai. Merginai, aišku, patinka, kai šalia jos jaunas, dailiai naujagė, gražia uniforma pasipuošęs vyras, tik vėliau ateina suvokimas, kad šis vyras

yra ne jos asmeninis adjutantas, o karininkas, atsakingas už dalinį, vienu metu sprendžiantis aibes problemų, dažniau gaunantis per galvą, rečiau – kokį apdovanojimą, bet kas žmonai tie medaliai? Tai mums, kariams, jie svarbūs, užtarnauti juodu darbu, na, kartais ir ne visai juodu. Visaip pasitaiko.

Atvežk ginklų – priimsim...

Svetimoje armijoje R. Leikus ištarnavo 16 metų. Visą laiką Ukrainoje – Borispolyje, Romnuose, Aleksandrijoje, Černobylyje. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę karininkas parlėkė į Lietuvą:

– Noriu tarnauti Lietuvos kariuomenėje!

KAD zonoje karininką pagyrė – norai gražūs, bet tamsta grįžk atgal, prisikrauk ginklų, dabar ten betvarkė, paimsi kelias dėzes, niekas net nepastebės, ir parvežk, tada priimsim, mums ginklų labai reikia. Karininkas apstulbo: arba jie nieko nesuvokia, arba tyčiojasi arba jiems profesionalai nereikalingi. Leikui liepė grįžti ginkluotam, o tų karininkų, kurie pabėgo iš Sovietinės armijos į Tėvynę, ilgainenai nenorėjo priimti. Buvęs Šiaulių savanorių rinktinės vadas Jonas Zaturskis pabėgo iš Leningrado srities. Į krašto apsaugą nepriima, sako, grįžk į dalinį ir atsivežk visus dokumentus. Grįžti atgal į dalinį reišė savo noru atsidurti kariniame tribunole.

Išvažiavo R. Leikus į Ukrainą nustebeš ir sutrikęs, guodė tik tai, jog Sovietų Sąjungai vis tiek artėja galas, belieka laukti. Galas atėjo, ir vieną gražią dieną visi sovietiniai daliniai Ukrainoje buvo paskelbti Ukrainos kariuomene. Kapitonas Leikus pareiškė norįs grįžti į

savo šalį, tačiau gero, pavyzdingo kuopos vado paleisti net neketino: prisiek „samostijnai“ Ukrainai ir tarnauk toliau. Kai dukrai Erikai jau reikėjo eiti į mokyklą, tėvai nusprendė neleisti jos nei į rusišką, nei į ukrainietišką. Vis tiek grįšim Lietuvon ir mergaitė jau nuo pirmosios klasės mokysis lietuviškoje mokykloje... Tik drastiškos priemonės padėjo išeiti iš Ukrainos kariuomenės.

Tarnybą Lietuvos kariuomenėje pradėjo eiliniu

Į Panevėžio savanorių rinktinę karininkas pateko nesunkiai, tuometinis rinktinės vadas Bronius Juozaitis stengėsi surinkti gerus, kvalifikuotus vadus: „Atėik, darbo per akis. Karininko laipsnio iškart negausi, teks patarnauti eiliniu“. Karininkas neišsėidė: „Sutinku“. „Aš dabar net didžiuojuosi, – sako pulkininkas leitenantas, – tarnybą savojoje kariuomenėje pradėjęs nuo eilinio“. Panevėžio rinktinė SKAT buvo viena iš geriausiųjų. Savanorių gretos augo, kūrėsi viena po kitos naujos kuopos.

Greitai jau Lietuvos kariuomenės kapitonas R. Leikus tapo 52 bataliono vadu. Batalione penkios kuopos – Ramygalos, Krekenavos, Naujamiesčio, Smilgių, Paistrio, o visa vadovybė – bataliono vadas. Štai ir sukis diena naktį, daužykis po visą rajoną. Kapitonas daužėsi, važinėjo ir greitai batalioną žinojo kaip savo penkis pirštus, ne tik vadus, bet ir eilinius – kur jie gyvena, kaip gyvena, kuo verčiasi.

– Kabinete sėdėti aš nemėgsčiau, – sako pulkininkas leitenantas. – Yra štabo viršininkas, štabo karininkai, o vadas turi daugiau bendrauti su kariais, buvoti padalinuose. Dar visokie visuomeniniai renginiai. Man būtų gėda, jeigu nesurasčiau laiko pabendrauti su partizanais arba mūsų kariuomenės veteranais, kviečiamas nuvykčiau į mokyklą.

Taip mano ilgametis rinktinės vadas. O štai vienas aukšto rango vadas, pakviestas atvykti į mokslivių konkurso „Ką žinai apie Lietuvos kariuomenę“ finalą, tarti keletą sveikinimo žodžių, apdovanoti nugalėtojus, atrėžė: „Tai ne mano lygis!“ Tik pamanykit!

Aukštaitis Suvalkijoje

Energingam bataliono vadui 1999 m. pasiūlė Tauro rinktinės vado pareigas. Šeima pasiliko Panevėžyje, o majoras persikėlė į Marijampolę. Greitai suvalkiečiai suprato, kad naujasis vadas atvyko vadovauti, o ne atbūti tų kelių metų ir išvykti atgal. Vienas, dabar jau atsargoje esantis, karys pasakojo: „Atvažiavo naujas vadas į kuopą, apžiūrėjo, paklausinėjo apie tarnybą, gyvenimą ir staiga sako: „Skuduras koks nors kuopoje atsirastų?“ Sakau, yra, bet kam? „Aš jums langus nuvalysiu, nes matau, kad jie nuo Smetonos laikų nevalyti. O gal jūs čia taip maskuojatės?“ 2000 m. rinktinėje buvo surengti štabų mokymai „Ruduo 2000“,

kuriuose dalyvavo keturi batalionai, pirmieji tokio masto mokymai rinktinėje. Gretai mjr. R. Leikui Suvalkija tapo tokia pat sava bei artima kaip ir gimtoji Aukštaitija: „Žmonės geri, nuširdūs kaip ir visoje Lietuvoje. Ir visai ne šykštuoliai, tik taupūs. Tinginiai ir apsileidėliai taip pat visur vienodi“

Su rinktine neatsisveikina

2001 m. gegužės mėn. mjr. R. Leikus grįžo į Panevėžį ir buvo paskirtas Vyčio rinktinės vadu:

– Tada net nepagalvojau, jog rinktinei teks vadovauti vos ne aštuonerius metus. Į Panevėžį prisiviliojau ir du karininkus iš Marijampolės – kpt. Vidą Jurksaitienę ir kpt. Alvydą Grebniovą. Nenuosivyliau – Vida, dabar jau atsargoje, vadovavo štabo viešųjų ryšių skyriui, o Alvydas, žmogus labai ūkiškas (nebūtų suvalkietis), yra štabo aptarnavimo kuopos vadas.

Taip ir bėgo metai. Prijungus prie rinktinės dar ir Prisikėlimo rinktinę, darbų ir rūpesčių tik padaugėjo. Nors juokaujama, kad jeigu jų sumažėtų, plk. ltn. R. Leikus pats jų sau prisigalvotų.

– Na, ne... Aš irgi norėčiau gyventi ramiai, nesukti galvos, tik nemoku. Jeigu jau esi rinktinės vadas, tai būk sąžiningu vadu, kaip pridera. Eilinis kareivis atsako už save, vadas – už visus. Rinktinės jėga yra jos savoriai, o karininkų pareiga paversti savanorius tikrais kariais, profesionaliai juos parengti, įdiegti Tėvynės meilę, didžiavimąsi savo tauta, pareigos jausmą.

Štai kodėl pulkininkas leitenantas skeptiškai žiūri į tuos jaunus karininkus, kurie vos kojas sušilę kuopoje, ieško būdų įlįsti į štabą, arba – geriausia! – susirasti vietelę Vilniuje, kokiam nors departamente.

– Su tokiais atsisveikindavau be gailesčio. Tikrais karininkais jie vis tiek netaps, nes nesupranta, jog žvaigždutes, pareigas reikia užsitarnauti sąžiningu darbu daliniuose, mokymuose, poligonoose. Tai jau Komo akademijoje kariūnams turi būti kalte įkalta į galvas.

Neteko matyti pulkininko leitenanto nusivylusio, rezignavusio. Na, kartais, šiek tiek, kai nepavykdavo įgyvendinti kokio sumanymo arba susidūrus su abejingumu, savanaudiškumu: „Eini, eini ir tarsi į sieną atsitrenki... Bet reikia tą sieną įveikti, kitaip ji visą tautą prislėgė“. Antai Panevėžyje, prie rinktinės štabo, taip ir neiškilo paminklas Vyčio partizanų apygardos vadui j. ltn. Danieliui Vaiteliui–Briedžiui. Atrodytų, valdžia mieste priklauso patriotinių, tautinių pažiūrų žmonėms ir vis tiek – siena. Ak, gaidau, kaip sakydavo Tolminkiemio klebonas. Čia visai kitos priežastys, mes jas žinom.

Su rinktine plk. ltn. Ričardas Leikus neatsisveikina:

– Štai perduosiu vado pareigas ir važiuosiu pasitikrinti sveikatos. Pradėjau tarnybą eiliniu kareiviu, ketinu dar patarnauti ir kariu savanoriu.

Štabo aptarnavimo kuopa

XVII savanorių žaidynės Utenoje 2007m. Iškilmingos rikiuotės vadas kpt. Darius Kondratavičius (priekyje)

Autoriaus nuotraukos

Gr. Vilius DŽIAVEČKA

„Savanas“ korespondentas

Kaip sako Didžiosios Kovos rinktinės štabo aptarnavimo kuopos vadas kpt. Darius Kondratavičius, dabar, kai griežtai apibrėžtas etatų skaičius kiekvienoje kuopoje, atsiranda nemažai kandidatų į laisvas vietas ŠAK, todėl atsirinkti galima pačius geriausius: „Vykdydami agitaciją kartu su Karo prievolės administravimo tarnyba pasiekėme tikrai gerų rezultatų – atėjusius potencialius kandidatus, naujokus, kartais netgi nukreipiame į kitas kuopas, nes pas mus nebėra vietų. Taip į tarnybą galime atrinkti pačius geriausius savanorius, kurie sąmoningai nori tarnauti aktyviajame rezerve. Savo ruožtu kuopa po keletą karių beveik kasmet „atiduoda“ profesinei kariuomenei. O jie, patarnavę reguliariuose daliniuose, žiūrėk, ima ir su įgyta patirtimi grįžta į savo gimtąjį padalinį...“

Gr. Elena Daunaravičienė.

Štai radijo ryšio būrio ryšių sistemų specialistė gr. Elena Daunaravičienė liko ištikima Savanorių pajėgoms. Karės profesionalės prisiminimai iš „Geležinio Vilko“ brigados kuo geriausi, ryšių specialistės tarnyba daugelyje pratybų, tame tarpe ir tarptautinių, įvertinta plk. Dariaus Užkuraičio

padėka, tačiau po pusantrų metų profesinės tarnybos brigados štabe, jį sugrįžo į savąją rinktinę, štabo aptarnavimo kuopą. Elenai sunku paaiškinti, kodėl taip norėjo sugrįžti, gal todėl, kad Savanorių pajėgos artimesnės nei brigada, kaip ir karinis miestas Olandų gatvėje, kur viskas pažįstama. Nuo 2001 metų savanore Didžiosios Kovos rinktinėje tarnavusi moteris, 2007 pavasarį iš tos pačios štabo aptarnavimo kuopos išėjo į „Geležinio Vilko“ brigados štabo ryšių būrį. Čia karė įgijo daug naujų, vertingų žinių, kuriomis, anot ryšininkės, labai norisi pasidalinti su aktyviojo rezervo kariais – savanoriais, tokiais pat, kokias ji pati buvo anksčiau. Juk, ne paslaptis, kad brigados ryšininkų aprūpinimas yra geresnis, nei savanorių.

– Dar tarnaudama savanore rinktinės štabo aptarnavimo kuopoje, baigiau įvairius kursus, dalyvavau KASP ryšininkų mokymuose „Lauko diena“, „Pavasario žaibas“. Tėn pirmą kartą susipažinau su brigada, jų ryšininkais ir turima technika. Tada dar labiau sustiprėjo noras visą tai pažinti geriau ir savo ateitį susieti su tarnyba profesionalioje kariuomenėje. Džiaugiuosi, kad gruodžio pradžioje sugrįžau į savo rinktinę ir dabar puikiai suprantu tuos žmones, kurie čia tarnaudami per kiekvienas pratybas nori išmokyti vis daugiau radijo ryšio subtilių. Smagu, kad tas jų trokštamasis žinias galėsiu perteikti aš pati. Taip pat tikiuosi, kad ta radijo ryšio technika, su kuria dirbau brigadoje, pasieks ir KASP. Tada visą savo sukauptą patirtį galėsiu perduoti savanoriams, – įsitikinusi gr. E. Daunaravičienė.

Eil. Mindaugas Jonas Laučius taip pat ryšininkas ir jau antros kartos savanoris šeimoje. Mindaugo tėvas – savanoris kūrėjas ats. ltn. Almantas Laučius. Laučius jaunesnysis savanorių tarnauja jau aštuonetą mėnesių, ir, kaip privalu, yra baigęs bazinį ka-

rio savanorio įgūdžių kursą Mokokajame batalione. Savanorio šiais mokslo metais laukia abiturų egzaminai, o po to, planuoja Mindaugas, – istorijos studijos. Prieš tarnybą KASP vaikas buvo jaunas šaulys, ir savo atėjimą į KASP laiko logiška šauliavimo tęsia. Šaulių sąjungoje eil. M. Laučius suprato, kokie išbandymai jo laukia kariuomenėje. 2005 metais jis baigė šaulių vadų ir instruktoriaus kursą prie Lietuvos karo akademijos, tačiau, kaip sako pats savanoris, šauliukai yra šauliukai, o KASP – jau kariuomenė, todėl baziniame kurse Dragūnų batalione, nors ir buvo lengviau, nei kitiems, tačiau sunkumų užteko ir, svarbiausia, įgyta naujų žinių bei įgūdžių. Savanoris kol kas negalvoja apie profesinę karjerą kariuomenėje. Dar per anksti:

– Svarbiausia man – pabaigti mokslus, įgyti vidurinį, o po to ir aukštąjį išsilavinimą.

Ne pirmus metus domiuosi istorija, ją ir ketinu studijuoti universitete. Pirma, manau, reikia siekti civilinio išsilavinimo, nes kariai, karininkai, gana anksti išeina į pensiją. O po to vis tiek reikia dirbti ir kažkuo gyvenime užsiimti. Manau, kad civilinė karjera pasirūpinsiu iš anksto, o po to toliau tarnausiu kariuomenėje, galbūt ir į kokį PAG-ą išvažiuosiu, kas žino, jei Afganistane pratęs misijos mandatą.

ŠAK kuopos vadas kpt. D. Kondratavičius – kariuomenės kūrėjas savanoris. Vadui karinės karjeros vingių galėtų pavydėti dažnas karys. Nutraukęs tarnybą sovietinėje armijoje, jis pradėjo dirbti Krašto apsaugos departamente: „1990 metais Lietuvai dar nebuvo lemta turėti savos kariuomenės, kadangi tai būtų išprovokavę sovietų agresiją, tačiau nepaisant pavojaus, įkūrus Krašto apsaugos departamentą, po truputį buvo formuojami būriai, kurie vykdė atitinkamas karines, apsaugos ir kitas užduotis.“

Eil. Mindaugas Jonas Laučius.

Ypač tai buvo aktualu 1991 metų pradžioje, Sovietų Sąjungoje kaistant politinei atmosferai. Savanoris tuomet priklausė atskirajam apsaugos būriui.

– Grėsmės akivaizdoje apie karjerą tuomet niekas negalvojo, svarbiausia buvo išsaugoti savo valstybės nepriklausomybę ir įvykdyti vadovybės iškeltas užduotis, – prisimena kpt. D. Kondratavičius. – 1991 metais saugojome strateginius objektus – telefonų stotį Žemaitės gatvėje, telegrafą, Televizijos centrą, o taip ir KAD priklausiusį dabartinį Savanorių pajėgų štabo pastatą Viršuliškėse, kuris irgi buvo užpultas.

Praūžus sausio įvykiams, ir palengva kuriantis būsimos Lietuvos kariuomenės daliniams, kpt. D. Kondratavičius perėjo į Mokokajį junginį, kuriame jau tarnavo daug draugų ir pažįstamų. Vėliau šis Česlovo Jezersko vadovaujamas junginys išaugo į „Geležinio Vilko“ brigadą, o ten 1991 metais buvo suformuotas Garbės sargybos būrys, iš kurio išaugo Garbės sargybos kuopa.

– Tuomet su pirmuoju šios kuopos vadu, dabar mjr. Liutauru Kavaliūnu, buvome penkiese, kūrėme šį reprezentacinį padalinį. Atėjus pirmajam Lietuvos kariuomenės šaukimui lapkričio 18 dieną 1991 metų rudenį, buvau

paskirtas būrininku (būrių vadų dar nebuvo), – pasakoja kpt. D. Kondratavičius. – Vėliau tapau kuopininku, 1993 m. – būrio vadu, 1996 m. – kuopos vado pavaduotoju, o nuo 1999 m. iki 2003-ųjų rudens, prieš pereinant į Savanorių pajėgas – ėjau Garbės sargybos kuopos vado pareigas.

Tik paskyrus į Didžiosios Kovos rinktinę kapitono laukė kitas uždavinys – suformuoti štabo aptarnavimo kuopa, tad vėl teko kurti nuo pradžių...

Pasak kpt. D. Kondratavičiaus, štabo aptarnavimo padalinys yra ir universalus, ir unikalus. Čia 70 nuošimčių personalo – kariai savanoriai, apie 30 nuošimčių – profesinės tarnybos kariai, yra netgi civilių. Būriai irgi labai skirtingi – žvalgai, ryšininkai, logistai. „Karas baigiasi ten, kur baigiasi aprūpinimas“, – juokauja kuopai nuo pat jos formavimo pradžios vadovaujantis karininkas ir priduria:

– Aš manau, kad karys turi būti kuo universalesnis, o pas mus gali tarnauti įvairių specialybių kariai: kas nori daugiau išbandymų nei eilinis pėstininkas – eina į žvalgus, kas gerai išmano radijo ryšį, baigia specialius kursus ir tampa ryšininkais, kas išmano logistiką – tampa logistais. Viena pagrindinių kuopos užduočių yra užtikrinti nuolatinių rinktinės štabo ir jos padalinių aprūpinimą, o be logistikos neapsieina nei vieni mokymai ir nei vienas renginys.

ŠAK kuopos vado pavaduotojas ltn. Česlovas Bogdanas, pabaigęs Lietuvos karo akademiją 2007 metais, buvo paskirtas būrio vadu į LDK Birutės motorizuotųjų pėstininkų batalioną. Dar nežinia, ar karininkas dabar tarnautų KASP, jei ne batalione tais pačiais metais vykusį reorganizaciją, skausmingai palietusi kuopą, kurioje tarnavo leitenantas. Didžiosios Kovos rinktinėje karininkas jau metai. Brigadoje trumpai vadovavęs profesinės karo tarnybos būriui, ir Savanorių pajėgose karininkas dirba rimtai, sąžiningai. Tiek ten, tiek čia, anot ltn. Č. Bogdano, yra nemažai darbo, galima daryti karjerą ir gauti naudingos patirties:

Ltn. Česlovas Bogdanas.

– Kariai savanoriai tokie pat kariai, kaip ir šauktiniai, tik jų motyvacija visai kitokia.. Jie nori tarnauti, todėl svarbiausia nukreipti šiuos karius tinkama linkme, su jais bendrauti. Mums patiems labai girti savo kuopos nederėtų, apie ją turime kalbėti ne mes, o kitų rinktinės padalinių kariai, kurie galbūt nori čia tarnauti.

Tautos atmintis gyva

506 kuopos savanoriai su mokiniais.

Autorės nuotrauka

Jolanta JURKEVIČIENĖ

Joniškio rajono Gataučių Marcės Katiliūtės pagrindinės mokyklos istorijos mokytoja

Gataučių Marcės Katiliūtės pagrindinės mokyklos projektas „Atmintis gyva“ turėjo išsklaidyti visas skeptikų dvejones. Projektui buvo ruošiamasi ilgai ir atsakingai. Dar pavasarį kraštotyrininkas Karolis Bačionis mokyklos bendruomenę pakvietė į „Audros“ būrio partizanų, žuvusių 1952 metų rugsėjo 22 dieną Dargių kaime, paminklo atidengimo iškilmes. Ne tik pakvietė, bet ir pasiūlė tapti aktyviais dalyviais. Kodėl gi ne? Juolab tai – lokalsios istorijos integravimas į ugdymo procesą. Mokiniai patys atkurs užmarštin nuėjusius įvykius, atgaivins liudininkų skaudžius atsiminimus. Susirinkus į mokyklą rudenį, darbas prasidėjo. Dešimtakai noriai sutiko tapti prieš 56 metus įvykusios tragedijos dalyviais: vieni tapo „partizanais“, kiti – juos persekiojančiais „enkavedistais“. Merginų ansamblis, vadovaujamas muzikos mokytojos D. Korsakienės, mokėsi partizanų dainų. Labai daug padėjo Joniškio rajono praeities įvykių žinovas Karolis Bačionis, pateikdamas istorinės literatūros, nuotraukų, vertingų patarimų.

Spalio 10-osios rytą mokiniai rinkosi į aktų salę, bet... pateko į antrosios sovietų okupacijos laikų ūkininko svirną. Palei sienas įvairūs rakandai, keli grūdų maišai ir kvepiančio šieno glėbiai... Bus kur partizanams prigulti. Iš Gruzdžių miškų atklydusius „Audros“ būrio partizanų (dešimtakai I. Bagvi-

las, O. Daukšas, R. Juozekėnas, E. Lašas) rūpestingai priglaudžia sodybos šeimininkas (dešimtokas G. Jarulaitis). Sodybos šeimininkė (dešimtokė A. Jakubkaitė) pavalgydina miško brolius. Netrukus ateina ir partizanų ryšininkės (dešimtokės E. Liaudanskaitė, E. Zakaitė, R. Zinkevičiūtė, M. Žemeckaitė). Labai įtikinamai ir vaizdžiai puola sodybą, sušaudo joje esančius partizanus, sumuša šeimininkus enkavedistai (dešimtokai V. Gendvilas, N. Gruzdis, T. Lukošius). Partizanų žūties istoriją dar labiau pagyvina mokytojo P. Andruškevičiaus parengti filmuoti vaizdai ir dešimtokų R. Baužos ir I. Kliučiniec skaitomi tekstai. Nebelieka abejingų, kai skelbiamos žuvusių partizanų pavardės ir uždegamos žvakelės.

Antrąją projekto dalį į savo rankas perėmė Vyčio savanorių rinktinės 506 kuopos vadas kpt. Dalius Einoris ir trys kuopos savanoriai. Kapitonas papasakojo apie savanorių tarnybos specifiką, atsakinėjo į klausimus. Visiems labai patiko kariška bendravimo tvarka: klausimams, ginkluotės apžiūrai, foto sesijai kapitonas skyrė labai konkretų laiką ir niekam net nekilo minčių nepaklusti. Po savanorių pasirodymo – pietūs: kareiviška košė ir arbata.

Trečioji projekto dalis – mokinių vora, su mūsų Trispalve ir mokyklos vėliava, skambant lietuvių tautinėms dainoms, patraukė į „Audros“ būrio partizanų žūties vietą. Gataučių seniūnė J. Kadienė, pasitikusi mus prie paminklo, sakė: „Kai pamačiau iš tolo ateinant tokį gausų jūsų būrį, aidint

dainai, širdį užplūdo pasididžiavimas – tai mano seniūnijos vaikai. Jie – šaunuoliai“. Karolis Bačionis nustebė: „Kiek jūsų daug!“ Norėjosi pasakyti „Mūsų ne daug, o tiesiog esame visi ir mums tai svarbiausia“.

Paminklo atidengimo ceremonijoje dalyvavo buvęs partizanas dim. kpt. Juozas Mocius-Šviedrys, „Audros“ būrio partizanų ryšininkė Ona Kriščiūnaitė – Gutkauskienė, žuvusių partizanų artimieji. Pašventinamas paminklas, saliuotuoja jaunieji šauliai.

Sujudimas baigėsi... Ar tikrai?

Aptarimo metu pasakojau apie savo pokalbį su partizanų ryšininke O. Kriščiūnaite-Gutkauskiene. Mano nuostabai, nors pamokos jau senai pasibaigusios, mokiniai įdėmiai klausėsi pasakojimo, detalių patikslinimo ir patys turėjo ką pasakyti. Akvilei močiūtė pasakojo, kad tuo metu sodybą nuėjo siuvėjas M. Glinskis, Eglės močiūtė prisimena susišaudymą. Vadinasi, mokiniai namuose ne tik pasakoja, ką veikia mokykloje, bet ir kalbasi apie praeitį, o svarbiausia, kad jiems tai įdomu, priimtina, sava. Inesa sakė, kad renginio pradžioje labai jaudinosi, bet kai išvydo nušėvusių mokyklos draugus, suprato, jog viskas bus gerai. Egidijus: „Visada dalyvausime tokiuose projektuose“. Mokyklos direktorė Vida Vingrienė, svarstydama, ar tikrai atmintis gyva, ištarė tokius žodžius: „Mokytojų pamokos - vertybė, bet pačių mokinių pravestos pamokos yra neįkainojamos“.

Nuoširdi karių ir vaikų draugystė

Ats. ltn. Eglė NENORTAITĖ

Didžiosios Kovos rinktinė

2008 metų pirmasis gruodžio sekmadienis Didžiosios Kovos rinktinės CKB (civilių ir karių bendradarbiavimo) kuopos kariais buvo kitoks, nei visi kiti savaitgaliai...

Jau kelinti metai iš eilės CKB kuopos kariai organizuoja susitikimus su Lentvario vaikų globos namų auklėtiniais. Šie metai taip pat ne išimtis. Apie šio renginio idėją bei tikslus paklausėme CKB kuopos operacijų karininką kpt. Vaidą Šepkų. „Tai pirmasis klausimas, kuris iškyla mano mintyse. Tik atvykus į Lentvario vaikų globos namus, pamačius spindinčius iš džiaugsmo vaikų akis, žvilgsnius, suprantu savo kelionės tikslą – padaryti mažą stebuklą jų pasaulėlyje. Artėjant gražiausioms metų šventėms, daugelis CKB kuopos karių mielai vyksta į Lentvarį, nes nori tęsti gražią tradiciją, pabūti su šių namų auklėtiniais, surengti jiems nors ir nedidelę šventę“ – sakė kpt. V. Šepkus.

Kiekvieną kartą susitinkami su vaikais, kariai stengiasi pradžiuginti tiek pačius mažiausius, tiek ir vyresnius, paruošti jiems įdomią programą. Šį kartą visus Lentvario globos namų auklėtinius nusprendėme atsivežti į Vilnių. Taigi, sekmadienį, per pietus, pilnas autobusas vaikų, jų auklėtojų bei mokytojų iš Lentvario pajudėjo link sostinės. Programą pradėjome nuo pažintinės ekskursijos po Vytauto Didžiojo karo muziejaus Vilniaus technikos ir transporto skyrių, įsikūrusį Didžiosios Kovos rinktinės kariniame mieste. Nors apniukęs dangus ir kartkartėmis iškrentantys lietaus lašai kalėdine nuotaika nedvelkė, tačiau beveik trys dešimtys besiveržiančių iš autobuso vaikų, pastarųjų klegesys, besišypsantys veidai ir begalinis noras pamatyti Lietuvos kariuomenės techniką, kariais savanoriams kėlė ūpą.

Vilniaus technikos ir transporto skyriaus vyr. muziejininkas, CKB kuopos karininkas ats. mjr. Gediminas Trakimas papasakojo apie eksponatus. Vaikai su dideliu džiaugsmu sėdo už visureigių, benzinevižių, autobusų ir motociklų vairų. Vaikų globos namų auklėtiniais buvo suteikta galimybė išvysti ir patį vertingiausią muzie-

„Iliuzionistas“ vyr. ltn. Vygintas Ušinskas.

jaus eksponatą – šarvuotą „Mercedes-Benz“ markės automobilį.

Po istorinės-pažintinės ekskursijos globotiniai nuvyko į Jono Žemaičio karo akademiją. Kariūnų ramovėje vaikų laukė dar viena maloni staigmena. CKB kuopos karininkas ats. vyr. ltn. Vygintas Ušinskas trumpam tapo iliuzionistu ir „pasekė“ vaikams „Muilo burbulų pasaką“. Mažieji pirmą kartą išvydo kokias sudėtingas geometrinės figūras galima padaryti iš paprasčiausių muilo burbulų. Patys drąsiausi žiūrovai ropštėsi ant scenos ir tapo muilo burbulų pasakos herojais. Susizavėjimo šūksniai ir gausūs plojimai netilo viso pasirodymo metu.

Vaikų ir jų auklėtojų laukė vaišės, kurias paruošė CKB kuopos kariai. Specialiai šia proga Karo akademijos virėjos iškepė kalėdinius pyragus.

Kariūnas Alminas Sinevičius vaikų namų auklėtiniais surengė ekskursiją po Lietuvos karo akademijos teritoriją. Tvarkingai išsiriškiavę į vorą po tris, mažieji, kad būtų drąsiau įsikibo į karių rankas ir nužygiavo link Karo akademijos sporto komplekso. Ekskursijos dalyviai pamatė sporto sales, kuriose treniruojasi būsimieji Lietuvos karininkai. Su dideliu susidomėjimu buvo apžiūrinėjami kariūnų gyvenamieji kambariai. Smalsučiai galėjo atverti ir kariūnų spinteles ir įsitikinti, jog būsimieji karininkai – labai tvarkingi žmonės.

Diena prabėgo labai greitai. Kariai palydėjo savo mažuosius bičiulius į Lentvarį, kiekvienam įteikė po kalėdinę dovanėlę. „Kada vėl grįšite pas mus?“ – klausinėjo vaikai, ir CKB kuopos kariai pažadėjo, jog tikrai sugrįš, ir ne vieną kartą.

Moksleivių dovanos – Afganistane tarnaujantiems kariams

Vyr. ltn. Agnės Balčiauskytės nuotrauka

J. psk. Artūras IVANOVAS

Vyčio rinktinė

Jau nebe pirmi metai Šiaulių „Romuvos“ pagrindinės mokyklos moksleiviai, artėjant šventėms, organizuoja sveikinimų ir dovanų siuntas Afganistane tarnaujantiems mūsų kariams. Tęsdami šią tradiciją, mokiniai paruošė kalėdines dovanėles PAG-8 grupės kariams ir šiomet. Šįkart dovanų surinkta ne tik kariams, bet ir Afganistano vaikams.

Gruodžio 10 d. parengtas dovanas moksleiviai įteikė KOP Aviacijos bazės ir Vyčio rinktinės kariams.

Vyčio rinktinės seržantas Virginijus Rožėnas padėkojo moksleiviams už dovanas ir sveikinimus, kurie buvo pasiųsti PAG-8 grupės kariams, parodė filmuką apie tarnybą Afganistane, atsakė į vaikų klausimus. Pasibaigus renginiui, moksleiviams buvo pristatyta rinktinėje naudojama ginkluotė, įteikti lankstinukai bei karinės spaudos pluoštas.

Karo technikos ir transporto skyriuje.

Kpt. Vaido Šepkaus nuotrauka

Krosniečiai – Išlikimo mokykloje!

Kristina BUČINSKAITĖ

Lazdijų rajono Krosnos pagrindinė mokykla

Sveiki visi, kurie nebuvo čia – „Išlikimo mokykloje“. Gaila, kad nebuvo, nes niekada nepatirsite to, ką patyrėme mes... Kur ir kaip mes išlikome, mėginsiu papasakoti. Pradėsiu nuo „Išlikimo mokyklos“ žodžių paaiškinimo. Kodėl „Išlikimo mokykla“? Gyvename aplinkoje, kai nuolatos mumis kas nors rūpinasi – šeima, mokykla, valstybė... Be mobilaus telefono, interneto neišsivaizduojame savo gyvenimo, netgi tampame priklausomais nuo jų. Kartais užmirštame, jog šalia egzistuoja tikrosios vertybės – pagarba, tolerancija, patriotiškumas, o gal nesugebame jų pastebėti? Tik kelias dienas pabuvome be telefonų, pinigų, parduotuvių, be kaprizų ir pajutome, kad tapome šiek tiek kitokie: atidesni ir jautresni vienas kitam, šilčiau bendraujantys. Ir visa tai – „Išlikimo mokykloje“.

Pirmoji diena prasidėjo šlapiai – lijo, oras nuolat keitėsi. Pirmai grupei, nuvykusiai į Alytų teko ir pirmieji išbandymai, nes pažintis (ant tilto per Nemuną) su 1919 m. vasario 13 d. žuvusiu Nepriklausomybės kovose pirmuoju Lietuvos karininku Antanu Juozapavičiumi, vyko lietuvi lyjant. Ekskursiją vedė ats. kpt. Adolfas Barysas iš Alytaus A. Juozapavičiaus šaulių rinktinės ir Dainavos rinktinės karininkas kpt. Kęstutis Pileckas. Toliau – Alytaus kapinės, kur pagerbtas, 1-ojo pėstininkų pulko vado Antano Juozapavičiaus ir 1991 m. žuvusio Lietuvos savanorio Artūro Sakalausko atminimas, uždegtos žvakutės ant jų kapų. Jaunimas pabuvojo ir prie paminklų visiems, žuvusiems už Lietu-

vos laisvę šauliams, savanoriams atminti, pabuvota prie skverelyje stovincio tautos kančių įamžinimo memorialo „Nurimęs varpas“. Įspūdingasis trylikos metrų aukščio Laisvės angelas, Šaulių namai ir kpt. A. Baryso pasakojimas apie šaulių idėjas, tautos kovas už laisvę. Nes ir antroji grupė, jau saulei šviečiant, pažintinę ekskursiją po atmintinas Alytaus vietas su kpt. A. Barysiu pratęsė. Šiai grupei teko garbė susitikti su partizanų vado Adolfo Ramanausko-Vanago dukra Auksute ir jos vyru Norbertu Skokauskū, kurie dalyvavo Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos įkūrimo 20-mečio minėjime.

Dainavos rinktinėje kpt. K. Pileckas supažindino su „Išlikimo mokyklos“ programa ir mes pasijutome laukiami ir labai svarbūs. Surašėme savo lūkesčius ant

balto lapo. Ir prasidėjo! Paskirtė lovas, išdalino patalynę. Pristatė mums šių dviejų dienų „tėvą“ ir „motiną“ viename asmenyje – 101 kuopos savanorį srž. Vaidą Burbą, kuris parodė kaip reikia pasikloti lovą ir pasakė, per kiek laiko tą turime padaryti (kai kurie kloti lovas pirmą kartą gyvenime). Visur turėjome eiti tik būriu. Žodžių „nenoriu“, „negaliu“ nėra, drabužiai turi būti tvarkingi, kiekvienas daiktas savo vietoje, apie vėlavimą negali būti nė kalbos.

Pasiruošimas mokyklos atidarymui vyko taip: sporto salėje instruktoriai mus mokė rikiuotės elementų: stovėsenos, žygiavimo, pasisveikinimo, raporto. „Išlikimo mokyklos“ atidarymo metu skyrių vadai raportavo būrio vadui Andriui Kizelevičiui, o šis – rinktinės štabo viršininkui kpt.

Vytautui Daunaravičiui. Pabuvoje Birutės batalione, muziejuje, kur sužinojome ne tik ulonų istoriją, pamatėme senovinius eksponatus ir Afganistano gyventojų drabužius, kuriuos parvežė iš misijos, buvęs mūsų mokyklos moksleivis Danius Menkevičius. Bendravome su 102 kuopos savanoriu gr. Vytautu Liesioniu, kuris 2008 metais Lazdijų rajone gavo nominaciją už idėjas ir bendradarbiavimą su jaunimu. Susitikimo valandėlė su šiuo savanoriu prabėgo greitai. V. Liesionis papasakojo, o mes klausinėjome apie tarnybą rinktinėje, kaip tapti kariu savanoriu, perspektyvas, karių šiokiadienius. Krosniečiai mielai bendravo su šiuo kariu savanoriu užduodami jam nemažai klausimų. Vėliau susipažinome su savanorių ginkluote ir žygio ekipuote, ryšių priemonėmis.

Į susitikimą atėjęs rinktinės vadas mjr. Artūras Jasinskas sakė: „Kiekvienas jaunas žmogus pasirenka savo gyvenimo kelią, kiekvienas iš jūsų gali rinktis – ar sėdėti parke, automobilyje ir gerti alų, rūkyti, ar siekti žinių, dalyvauti įvairiose programose, tarnauti Krašto apsaugos savanorių pajėgose“.

Vakare žiūrėjome filmus apie misijas Afganistane ir Kosove. Srž. V. Burba papasakojo apie savo dalyvavimą misijose. Vakarinio patikrinimo metu srž. V. Burba ir kpt. K. Pileckas kiekvieną mūsų negerai atliktą veiksmą pastebėjo ir patarė, kaip tą klaidą ištaisyti. Jie kareivines paliko kai mes jau miegojome.

Kitą rytą srž. V. Burbai vadovaujant darėme rytinę mankštą, o rytinio patikrinimo metu sužinojome, ką veiksime šią dieną. O laukė mūsų – „kliūčių ruožas“. Landžiojome tuneliu, grioviu virš kurio priraizgyta vielų (pratybų metu griovys būna pilnas vandens), šokinėjome per padangas, perlipome sienas ir dar daug kitokių kliūčių teko įveikti. Mes įveikėme! Nugalėtojas – trečias skyrius (vadas Povilas Mažeika). Šaudant pneumatiniiais ginklais taikliausias taip pat buvo trečio skyriaus atstovas – Girmantas Boza.

Atsisveikinant tris kartus nuskambėjęs Krosnos mokyklos būrio skardus „Valio!“ – tai mūsų padėka savanoriams už šią įdomią ir kiek neįprastą programą, pavadintą „Išlikimo mokykla“.

Nesigailime čia atvykę ir dalyvavę.

Krosnos pagrindinė mokykla su Dainavos rinktine pasirašė bendradarbiavimo sutartį. Tai ir buvo startas tolimesnei socializacijos programos „Mes norime keistis“ (vadovas Vaidas Jasevičius) veiklai. Ačiū visiems viso būrio vardui.

Su šauliais ir savanoriais

Netikėtas kareiviškos kosmetikos išbandymas.

Vaclovas BUIKUS

Alytaus Šaltinių pagrindinės mokyklos moksleivis

Lapkričio 18 dieną Alytaus Šaltinių pagrindinė mokykla, minėdama Lietuvos kariuomenės 90-ąsias metines, sulaukė svečių: Alytaus Antano Juozapavičiaus šaulių rinktinės vado pavaduotojo ats. kpt. Adolfo Baryso, Dainavos savanorių rinktinės ka-

rių ir Joniškio Saulės pagrindinės mokyklos moksleivių bei mokytojų. Svečių priėmimu rūpinosi mokyklos devintųjų klasių mokiniai ir auklėtojai, o renginio vedančiaisiais buvo jaunesni šauliai Jolita Mickevičiūtė ir Dainius Lučinskas. Dainavo mūsų mokyklos mergaičių choras ir merginų kvartetas.

Ats. kpt. A. Barysas pasveikino su švente ir papasakojo Lie-

tuvos kariuomenės istoriją nuo Liublino unijos iki šių dienų. Priminė, jog Alytaus Šv. Angelų Sargų bažnyčios kapinėse palaidota 114 Nepriklausomybės kovų 1919–1921 metais savanorių, pasidžiaugė Lietuvos specialiųjų pajėgų kariais ir Šaulių sąjungos veikla. Džiugu, kad mūsų mokyklos šaulių būrys yra pats gausiausias Alytuje. Kapitonas įteikė padėkas ne tik šauniosioms šaulėms, bet ir mūsų mokyklos dainininkėms – Aistei Biliūtei, Evelinai Bogušaitėi, Karolinai Janulevičiūtei ir Simonai Maslauskaitėi.

Dainavos rinktinės karininkas vyr. ltn. Vytautas Vinickas supažindino su rinktine, papasakojo kaip galima tapti savanoriu ir čia pat surengė viktoriną.

Mokyklos direktorius Alfonsas Lietuvininkas pasidžiaugė mokyklos istorijos mokytojo Jono Godliausko, Alytaus 8-tosios jaunųjų šaulių kuopos vado, veikla, gražiu mokyklos bei karių bendradarbiavimu ir Lietuvos kariuomenės švente, kuri kasmet mokykloje darosi vis įdomesnė.

Kariuomenės savigynos čempionatas

J. psk. Artūras IVANOVAS

Vyčio rinktinė

Gruodžio 10 d. Rukloje vyko Lietuvos kariuomenės lietuviškosios savigynos čempionatas. Šiose varžybose dalyvavo ir Vyčio rinktinės kariai. Komandai vadovavo 507 pėstininkų kuopos vadas kpt. Identas Adomaitis, o sportininkus varžybose ruošė treneris 501 kuopos karys savanoris gr. Kęstutis Trumpis. Kovos vyko atkakliai, varžybose dalyvavo komandos iš įvairių Lietuvos kariuomenės dalinių.

Vyčio rinktinės kariai užėmė aukštą 2-ąją vietą, tik 2 taškais nusileidę Jono Žemaičio karo akademijos kariūnams. Iš 8 Vyčio rinktinės savanorių net 6 užėmė prizines vietas. Ltn. Marius Dainys – 3 vietą, j. srž. Olegas Zaičenka – 2, eil. Vilius Adomaitis – 2, eil. Vaidas Čeponis – 3, eil. Gražvydas Brainskas – 2, o eil. Andrius Ordojanas – 1 vietą.

Galime pasidžiaugti, kad mūsų rinktinės gretose yra tiek daug šaulių sportininkų.

Klaidos atitaisymas

2008 m. lapkričio 27 d. „Savanas“ Nr. 11 (395) rašinyje „Paskutinės laidos kariūnas“ supainiotas dim. ltn. Vytauto Gurevičiaus vyriausiojo sūnaus Vytauto (gim. 1945 m.) vardas. Atsiprašome gerb. Vytautą Gurevičių ir jo sūnų Vytautą (o ne Juozą, kaip klaidingai parašyta tekste).

Nuoširdžiai užjaučiame ŠAK logistikos būrio transportavimo skyriaus vairuotoją srž. Vaidą Kudlinską dėl tėvo mirties.

Dariaus ir Girėno apygardos 2 - oji rinktinė

Pirmieji žingsniai Afganistane

Atkelta iš 1 psl.

Ceremonijoje dalyvavo iš Lietuvos atvykęs Jungtinio štabo viršininkas brg. gen. Algis Vaičieliūnas, NATO tarptautinių saugumo paramos pajėgų (ISAF) vakarų regioninės vadovietės (jai pavaldi Lietuvos grupė) štabo viršininkas plk. Abajus Franciskas, Goro provincijos gubernatorius Saidas Mohamedas Igbalas Munibas, Goro provincijos valstybinių institucijų vadovai.

PAG – 7 vadas plk. Ramūnas Baronas padėkojo išvykstančios pamainos kariams už tarnybą: „Noriu padėkoti PAG-7 kariams už jų indėlį į mūsų misiją. Nebuvo lengva, vienas mūsų kovos draugas žuvo ir tai turėjo įtakos karių dvasiai, tačiau mes sėkmingai įvykdėme savo uždutis.“ Baigdamas PAG – 7 vadas palinkėjo sėkmės naujajai pamainai ir paragino nepamiršti glaudžiai bendradarbiauti su vietos valdžios atstovais, gyventojais.

Vėliau kalbėjo Jungtinio štabo viršininkas brg. gen. A. Vaičieliūnas: „Man didelė garbė dalyvauti šioje ceremonijoje, kuri užtikrina mūsų misijos tęstinumą Goro provincijoje dar nuo 2005 m. Lietuvos kariai atlieka labai svarbų darbą čia, tačiau jie nevieni, labai svarbų darbą atlieka ir mūsų koligos iš Danijos, Ukrainos, Kroatijos, Gruzijos, JAV. Nors būnant čia susidaro įspūdis, kad tai labai rami misija, tačiau mūsų seržanto Arūno Jarmalavičiaus žūtis primena, kad tai nėra saugiausia vieta pasaulyje. Iki šiol savęs klausiu, ar buvo galima to išvengti? Esu įsitikinęs, kad gerindami stovyklos saugumą, mes galime sumažinti tokių atvejų tikimybę.“ Tuomet brigados generolas pakvietė visus susirinkusius pagerbti žuvusio kario atminimą tylos minute. Baigdamas Jungtinio štabo viršininkas padėkojo PAG-7 ir palinkėjo sėkmės PAG-8 kariams.

Už tarnybą PAG-7 kariams padėkojo ir sėkmės PAG-8 palinkėjo Vakarų regioninės vadovietės štabo viršininkas plk. Abajus Franciskas. Padėkos žodžius tarė ir išreiškė viltį, kad bendradarbiavimas bus tęsiamas Goro provincijos gubernatorius Saidas Mohamedas Igbalas Munibas.

Lietuvos kariuomenės diena

Lapkričio 22 d. PAG-8 kariai minėjo Lietuvos kariuomenės 90-ąsias metines.

Šventės proga stovykloje surengta iškilminga karių rikiuotė. Jos metu PAG-8 vadas plk. Vytautas Reklaitis pasveikino Lietuvos karius su švente. „Prieš 90 metų buvo atkurta Lietuvos kariuomenė. Tada, ką tik atkurta Lietuvos valstybė turėjo atsilaikyti prieš grobikų lenkų, rusų ir bermontininkų kėslus. Ir jei ne mūsų kariai savanoriai, galbūt dabar nebūtų Lietuvos valstybės, galbūt nebūtų ir lietuvių tautos“, – sakė į kariams vadas.

Rikiuotės metu kariams buvo pareikštos padėkos. Vėliau kariai susirinko ramovėje, kur skambėjo lietuvių partizanų dainos, prisiminta mūsų kariuomenės istorija.

PAG – 8 vadas apdovanojo ir Lie-

tuvos kariuomenės dienos proga organizuotų krepšinio turnyrų nugalėtojus.

Lietuvos karių ir diplomatus aplankė NATO vadovietės atstovai

Lapkričio 28 d. Čagčarane, PAG stovykloje lankėsi vyriausiasis NATO civilis atstovas Afganistano respublikoje Fernandas Gentilinis bei Tarptautinių saugumo palaikymo pajėgų Afganistane štabo viršininko pavaduotojas adm. Matjus Borsbumas.

Vizito metu svečiai aplankė Goro provincijos sostinėje Lietuvos vyriausybės finansuojamus projektus – sėkmingai veikiančią valstybės tarnautojų mokymo centrą bei šį pavasarį pradėtą statyti provincijos prokuratūros pastatą.

Lietuvos vyriausybė šiuos projektus vykdo kartu su JAV paramos agentūra, Europos komisija, Jungtiniomis Tautomis bei Tarptautine migracijos organizacija.

Ambasadorius F. Gentilinis labai gerai vertino Lietuvos diplomatų ir karių pastangas bendradarbiavimo bei saugumo užtikrinimo srityse. Vyriausias NATO civilis atstovas Afganistane taip pat domėjosi kitais mūsų šalies projektais bei artimiausiais planais. Pokalbių su PAG vadovybe bei Lietuvos specialiosios misijos diplomatais metu aptartos Goro provincijos socialinės, saugumo ir ekonominės problemos, svarstyti pagalbos provincijai planai.

Ambasadorius F. Gentilinis bei ISAF štabo viršininko pavaduotojas adm. M. Borsbumas Čagčarane susitiko ir su naujuoju Goro provincijos gubernatoriumi S. M. I. Munibu, kuris supažindino NATO vadovietės atstovus su provincijos aktualijomis, pasidžiaugė gerais savitarpio santykiais su ISAF pajėgomis, nerimavo dėl Goro gyventojus varginančių vasaros sausras padarinių bei artėjančios žiemos. Gubernatorius apgailestavo, kad provincija yra vertinama kaip viena saugiausių, tačiau šalies vyriausybė ir tarptautinė bendruomenė jai skiria mažiau dėmesio nei pietinėms provincijoms.

Goro provincija - viena skurdžiausių Afganistane, todėl susitikimų ir pokalbių metu neaplenkti ir humanitarinės pagalbos klausimai. S. M. I. Munibas prašė atkreipti dėmesį į tai, kad artėjant žiemai trečdalis Goro gyventojų, gyvenančių žemiau skurdo ribos, gali pristigti maisto. „Prasta provincijos kelių infrastruktūra izoliuoja slėniuose gyvenančias gentis ištisiems mėnesiams, todėl tik su tarptautinės bendruomenės pagalba galima kažką pakeisti“, - sakė gubernatorius.

Ambasadorius F. Gentilinis bei adm. M. Borsbumas sakė suprانتantys Goro vyriausybės susirūpinimą ir ypatingai vertinantys Lietuvos pastangas. „Savo būvimu ir gerais darbais jūsų kariai ir civiliai

Lietuviai atvežė miltų.

Ltn. Karolio Zikaro nuotrauka

suteikia viltį Goro žmonėms, kurie jaučiasi pamiršti šalies vyriausybės. Visi suprantame, kad permainingoms reikia laiko, tačiau matydamas kaip sėkmingai Lietuvos vadovaujama PAG bendradarbiauja su Goro administracija, esu įsitikinęs, kad padėtis provincijoje ateityje tik gerės“, - pabrėžė F. Gentilinis.

Žiemai artėjant

Dėl 2007 metų vasarą provincijoje kilusios sausras ir 2008 metų sniegingos ir šaltos žiemos susiklostė sunki padėtis, kuri skaudžiausiai palietė skurdžiausias grupes. PAG tikslas yra remti Goro valdžios struktūras, kad jos su mūsų pagalba galėtų pagelbėti vargstantiems. Lapkričio 30 PAG – 8 kariai atgabeno toną maisto (miltų, ryžių, aliejaus) ir šiltų antklodžių į Čagčarano vyrų ir moterų kalėjimus, nepilnamečių pataisos namus. Lapkričio 27 d. kariai perdavė policijai ir provincijos elektros departamentui generatorius ir motociklus.

Atgabėnę pagalbą į Goro provincijos sostinės Čagčarano įkalnimo įstaigas, kariai turėjo galimybę susipažinti su jų veiklos sąlygomis. Čagčarano vyrų kalėjimas, kuris yra vienintelis pusės Lietuvos dydžio teritorijos provincijoje, įsikūręs iš molio su šiaudais drėbtame statinyje su vidiniu kiemu. Šiuo metu jame yra apie 90 kalinių. Jie maitinami tris kartus per dieną bulvėmis, ryžiais ir burokais. Kalėjimo viršininko mjr. Sami Alaho teigimu, kalinių laikymo sąlygos yra ypač prastos, reikia naujo kalėjimo pastato, nes šis visiškai nepritaikytas kalinių laikymui. Kai kuriems jo „gyventojams“ čia teks praleisti net 20 metų.

Moterų kalėjimas įsikūręs netoliese panašiam pastate. Čia kalios moterys nuteistos nuo 3 iki 7 metų už nužudymus, vagystes ar neištikimybę sutuoktiniui. Kai kurios moterys kalios kartu su savo mažamečiais vaikais. Čia atvykusios PAG medikės patikrino sveikatos būklę ir suteikė būtiną pagalbą, perdavė vaistus.

Pagalba suteikta ir pataisos namų globotiniams. Čia už įvairius prasižengimus laikomi jaunuoliai iki 18 metų.

PAG – 8 civilių ir karių bendradarbiavimo skyriaus viršininkas mjr. Gediminas Latvys sakė: „Paskutinę lapkričio mėnesio savaitę įgyvendinti pagalbos Goro provincijos valdžios institucijoms projektai yra tik dalis to darbo, kuris laukia ateinančią žiemą nepritekliams. Policijai šią savaitę skirtos priemonės padės padaryti jų darbą efektyvesnį ir užtikrinti didesnę saugumą“.

„Pirmiausiai turime remti valstybines Goro provincijos institucijas. Goro provincijos gyventojai turi būti gauti pagalbą iš savo valdžios ir suprasti kad ne PAG ar kitos organizacijos, bet jų pačių valdžia gali jiems padėti. Tai sustiprins žmonių pasitikėjimą savo valdžia. Mes čia esame tam, kad padėtume Afganistano žmonėms susikurti savo tvarką“, - sakė plk. Vytautas Reklaitis.

Lapkričio pabaigoje ir gruodžio pradžioje buvo surengti patruliai į Pasabandą, Sumaką ir Čahar Sados rajoną.

Patruliai nugabeno gyventojams apie penkis tonas maisto produktų (miltų ir druskos), 100 kg aliejaus, apie 300 komplektų žieminių rūbų, apie 400 mokyklinių komplektų, futbolo kamuolių, higienos reikmenų, du elektros generatorius.

Atostogauja žiemą

Ilgosios moksleivių atostogos Goro provincijoje, skirtingai nei Lietuvoje, yra ne vasarą, o žiemą. Šioje kalnuotoje provincijoje, atėjus žiemai, bet koks judėjimas dėl gausaus sniego būna labai suvaržytas, todėl mokiniams yra sudėtinga patekti į mokyklas.

Švietimo padėtis Gore yra sunki, iš esančių 558 mokyklų tik penktadalis turi pastatus, labai trūksta mokytojų, stokojama būtiniausių mokymo priemonių.

PAG – 8 kariai suteikė provincijos švietimo žinybai palapinių ir kitų būtinų priemonių, kurios padės geriau organizuoti mokymą kitais mokslo metais. Taip pat nebuvo pamiršti ir mokytojai.

Eid al-Adha – gerumo ir pasiaukojimo šventė

Šiais metais antrą gruodžio savaitę visas musulmoniškas pasaulis švenčia Eid al-Adha šventę. Lietuvoje ši šventė geriau žinoma Kurban Bairamo vardu.

Tai viena svarbiausių švenčių Afganistane. Eid al-Adha yra pirmoji didžioji šventė po Ramadano. Šventės metu aukojami gyvuliai, gaminami šventiniai patiekalai, šelpiami ir maitinami vargšai. Pagalba vargstantiems Eid al-Adhos metu yra privaloma. Visi keliaujantys stengiasi iki šios šventės sugrįžti namo. Bet kokie nusikaltimai, smurtas šventės metu yra didžiausia šventvagystė. Iki šventės visi žmonės turi taikiai išspręsti visus tarpusavio nesutarimus.

Ši šventė švenčiama Ibrahimo (biblinėje tradicijoje Abraomo) garbei, kuris ketino, kaip paklusnumo Alachui ženklą, paaukoti savo sūnų Ismaelį (biblinėje tradicijoje Izaoką). Tačiau Alachas įsikišo ir pakeitė Ibrahimo sūnų ėriuku. Todėl ir dabar musulmonai, kaip paklusnumo Alachui ženklą, aukoja gyvulį, kurio kraujas nuplaua jų nuodėmes.

PAG – 8 vadas plk. Vytautas Reklaitis per Čagčarano televiziją pasveikino visus Goro žmones šventės proga: „Man didelė garbė pasveikinti jus su šia gražia švente. Žinau, kad dalindamiesi paaukoto gyvulio mėsa, jūs tarpusavyje šio simbolinio momento metu, dalinsitės ir savo gerumu bei meile. O šie dalykai yra patys svarbiausi. Nes tik gerumas ir meilė atneša taiką. Man ir mano kariams yra didelė garbė būti jūsų gražioje šalyje ir pažinti jūsų kultūrą bei dvasiai“.

Savanas, SL 1469.
steigėja Savanoriškoji krašto apsaugos tarnyba.
leidžia Krašto apsaugos savanorių pajėgos.
Laikraštis išeina vieną kartą per mėnesį.

Eina nuo 1991 02 09

Redakcijos adresas: 2056 Viršuliškių 36, Vilnius, Tel.: 242 77 56.

El. paštas: Vilius.Dziavecka@mil.lt

Spausdino „Respublikos“ spaustuvė, M.Sleževičiaus g. 7, Vilnius.

Ofsetinė spauda, 2 sp. lankai. Tiražas 2000 egz.

Indeksas 0099

Redaktorius ats. kpt. Vytautas Voveris.
Korespondentas gr. Vilius Džiavečka.
Dizainerė Jurgita Šeštokaite.

Rinko ir maketavo UAB „Valstiečių laikraštis“
Kaina 1 Lt 20 ct